

مست نمونه

خروار

نوشته: داکتر معمار حشمت الله انصاری
تاریخ: حوت / سال ۱۳۷۷ شمسی

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

.....

مشخصات کتاب

عنوان: مشت نمونه خروار

نویسنده: داکتر معمار (مهندس) حشمت الله ، و اتمر ، ،

ایدیتور:

دیزاین پشتی: داکتر معمار (مهندس) حشمت الله ، و اتمر ، ،

مطبعه:

تعداد چاپ: ۳۰

تاریخ چاپ: حوت / سال ۱۴۰۷

واتس اپ: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

ایمیل آدرس: atmar_hashmatullah@yahoo.com

کلیه حقوق اعم از بازنویسی، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و قلم سازی پیگرد قانونی دارد. نقل مطالب با ذکر ماخذ به معیار های پذیرفته شده بلا مانع است.

.....

فهرست

صفحه	عنوان
۱	پشتی اول
۲	بسم الله الرحمن الرحيم
۳	مشخصات کتاب
۴	فهرست
۶	مقدمه
۸	برای یادداشت:
۹	شرح مختصر:
۱۴	جغرافیا:
۱۹	مردم:
۲۰	گردشگری:
۲۰	ساختار اداری:
۲۱	ساختمان سازی قصر های بالاباغ پغمان:
۲۷	قصر حرمسرا:
۳۶	عوامل مؤثر بر عمر مفید ساختمان:
۳۷	عمر مفید ساختمان چقدر است؟
۳۸	عوامل مؤثر بر عمر مفید ساختمان:
۴۰	عمر کوتاه ساختمان ها چه اثرات منفی دارد؟
۴۲	نقش فناوری های نوین در افزایش طول عمر ساختمان:
۵۶	چوب تره:
۶۲	بخش داخلی:

.....

- ۷۵ نست کتاب های چاپ شده
- ۸۰ نست کتاب های تحت کار
- ۸۱ در صورت وقت و امکان
- ۸۲ پشتمی آخر

.....

مقدمه

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلا على
الظالمين، والصلاة والسلام على خاتم النبيين، وعلى آله وأصحابه
أجمعين، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين وبعد:
(إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ) (وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ
فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ^٢)

"ماننا دین پسندیده نزد پروردگار دین اسلام است!"
هرکه غیر از اسلام دین دیگری انتخاب نماید، هرگز از وی پذیرفته
نمیشود و او در آخرت از زیان کاران (گنهکاران) است.
حمد بی پایان، سپاس بی حد (اندازه) خداوند متعال را که جهان را
با تمام رازها، مملو از عجائب، زیباییها، روز را برای عبادت و
کار، شب را برای استراحت تا تمام خستگیهای روز در آن رفع
گردد، خلق کرد. تا صبح صادق با ذکر الله (ج) برخیزد و برای به
دست آوردن رزق حلال حرکت نماید.
سپاس گذارم تا زمین را غنی از معدنیات، آب و هوا را برای بقای
انسانها، حیوانات، حشرات، نباتات آفرید، تا بخورند، بنوشند ولی
اصراف نکنند.
انسانها را اشرف مخلوقات با عقل عالی و عاطفه خاص آفرید تا
در بین آفریدهگان خیلی متفاوت و اشرف مخلوقات باشند.
خیلی خرسندم که برای من آخرین پیامبر و دین کامل را نصیب
گردانیده و صحت خوب را لطف نموده تا بتوانم از دریچه کوچک
آگاهی و اندوختههای که به من اعطا فرموده، همراهی برادران
مسلمانم شریک سازم.

.....

پروردگارا!

راه خود را برای ما آسان ساز، طوریکه غیر از تو نبینیم، نشناسیم، ذات و هستی ما را به مقام فنا (از بین بردن، نابود ساختن) برسان، تا شائبه (تصور، فکر، خیال) ای از انانیت (تکبر، کبر، غرور) و استکبار (غرور) در وجود مان نباشد و سراپا بنده محض (خالص، پاک، صاف) و عبید (بنده) تو بوده باشیم.

خوانندگان عزیز!

این بار خواستم تحقیق جدیدی را بنام «مشت نمونه خروار» که به فرصت طلایی افغانستان بر میگردد و در ولسوالی پغمان قرار دارد، با دوستداران کتاب و خواننده گانم در میان بگذارم. طرفداران کتاب های من فقط معماران و مهندسین (انجیران) نیستند، و نباید باشند، زیرا می خواهم روز به روز در نوشته هایم تغییر ایجاد کنم تا طرفداران هر بخش بیشتر شود.

نوت:

با کمال احترام از همه صاحب نظران و کسانی که این کتاب را مطالعه می نمایند درخواست می شود تا نظریات، پیشنهادات و انتقادات خود را برای بازنگری این کتاب با من در میان بگذارند.

واتساپ: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

با احترام

داکتر معمار حشمت الله اتمر

.....

برای یادداشت:

- -۱
- -۲
- -۳
- -۴
- -۵
- -۶
- -۷
- -۸
- -۹
- -۱۰

.....

شرح مختصر:

فرصت ها و چانس ها یگانوقت میسر میشود، همیشه نبوده و دوباره تکرار نمیشود، افراد جامعه باید همچو فرصت ها را شناسایی و از آن استفاده اعظمی نمایند.

برای استفاده از فرصت ها به افراد مخلص جامعه، تحصیل کرده، باتجربه و مسلکی ضرورت است، انتخاب و انتصاب اشخاص با در نظر داشت فهم ودانش مسلکی برای رهبری، سوق و اداره ارگان های رهبری حکومتی با در نظر داشت اصل شایسته سالاری یک امر ضروری پنداشته میشود.

بیست سال گذشته چانس خوب و طلایی برای مردم افغانستان بوده که از هرطرف بالای کشور پول (دالر) میبارید و از سوی هم تمام امکانات اعم از آموختن لسان های بین المللی، استفاده از تکنالوژی روز، وسایل عصری ساختمانی، مواد ساختمانی ستندرد، ساخت و ساز توسط کمپنی های خارجی، تجربه های ساختمانی، کارگران فنی کشور های خارجی، استفاده از نورم های ساختمانی، مشاورین با تجربه خارجی و داخلی، رفت و آمد تقریباً به تمام نقاط کشور، باز سازی، نوسازی، ایجاد ترانسپورت زمینی و هوایی، برق نسبی، باز سازی شاهراها و دیگر امکانات در کشور خیلی زیاد و به پیمانانه وسیع آغاز یافت.

غرض تطبیق و تفکیک پروژه های مثمر و زیر بنایی، مصرف پول، جلب توجه جهانیان به مدیریت سالم، علمی، منطقی، دلسوزانه به مملکت و مردم ضرورت بود.

این مدیریت در وجود افغانها کمتر به ملاحظه رسیده و پول های سرازیر شده به جاها و کارهای غیر ضروری، غیر زیربنایی و

.....

مثمر به مصرف رسیده و قسمت بیشتر آن توسط کمپنی های خارجی، به شکل غیر قانونی و به همکاری افراد ضعیف جامعه، پول دوست و مشاورین افغان علاقمند پول، خود خواه، سمت پرست، ولسان پرست به یغما برده شد.

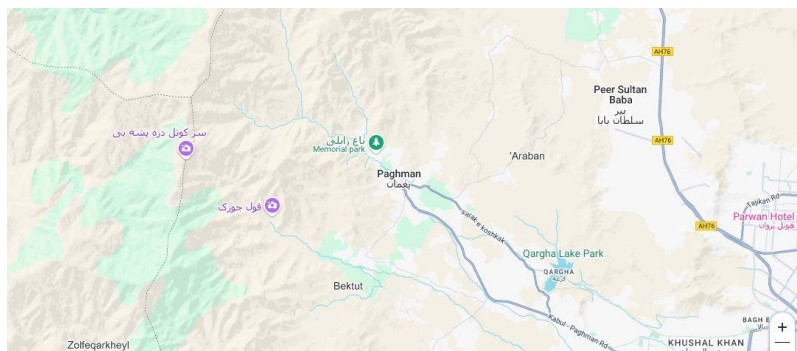
پول صد ها پروژه خیالی اعم از شفاخانه ها، مکاتب، سرک ها، پل ها و دیگر تاسیسات به جیب اشخاص و افراد فرو رفت، حکومت هم به گروپ های قومی و سمتی تقسیم و هر کس در فکر منافع شخصی خود شدند.

کشور در فساد اداری غرق و هزار ها پروژه غیر زیربنای با کیفیت پایین و نمایشی تکمیل گردید که این پروژه در بخش های مختلف و در ولایات مختلف به بهره برداری نیز سپرده شد، که میتوان به چند پروژه آن به شکل مشت نمونه خروار آنرا به مطالعه گرفته و نسل بعدی و جوان را از چگونگی اجرای شتاب زده و بدون تکمیل نقشه های فنی و انجیرری توسط افراد وابسته و غیر مسلکی انجام شده، شریک سازی نمایم تا از یک طرف درس عبرت و از طرف دیگر نکات آموزنده را برای ساخت و ساز برملا و آشکار سازم تا از اشتباهات قبلی درس پند آموز به دست آورده، پروژه های بعدی به نکات ضعیف آن توجه خاص مبذول داشته و از تکرار آن جلوگیری به عمل آید.

.....

ولسوالی پغمان:

در قدیم (پمقان) یکی از ولسوالی های ولایت کابل در افغانستان است. فاصله پغمان از مرکز شهر یعنی چاراهی پشتو نستان (فواره آب) ۲۵ کیلومتر است.

تصویر فضایی از ولسوالی پغمان

ولسوالی نامبرده در ولایت کابل واقع شده و دارای دو دره تفریحی و مشهور به نام های دره پغمان و دره پشه ای (دره های بسیار سرسبز و تفریحی) و یک تپه بسیار زیبا و باشکوه پغمان که جوار قلعه شیخ میر موقعیت دارد، می باشد.

در آخر هفته باشنده های شهر کابل و دیگر ولایات به پغمان بخاطر سپری روز خود در هوای سرد و مناسب می روند. (۱)

تصویری از تاق ظفر ولسوالی پغمان

تصویری از تاق ظفر ولسوالی پغمان

تصویری از بنای یادبود (مانومنت) در ولسوالی پغمان

.....

جغرافیا:

درهٔ پغمان در میان خود دو درهٔ کوچک دارد. نام یکی از آن‌ها درهٔ راست و دیگری درهٔ چپ است. دریای کابل از همین درهٔ پغمان سر چشمه می‌گیرد که در کتاب‌ها بنام درهٔ اونی پغمان ذکر شده‌است. در مرکز پغمان به فاصلهٔ سه (۳) کیلومتر دورتر، جوار قلعهٔ شیخ میر یک تپه قرار دارد که از آن تپه به نام تپهٔ پغمان یاد می‌شود و یک جای زیبا و تفریگاه فامیلی برای افغان‌هاست که در سال ۱۳۹۲ قصر مرمین بالای این تپه اعمار گردید تا جشن نوروز ۱۳۹۳ با اشتراک مهمانان زیادی از کشورهای حوزهٔ نوروز درین محل تجلیل گردد اما متأسفانه نظر به دلایل امنیتی در ارگ ریاست جمهوری برگزار گردید. (۱)

تصویری از قصر مرمین تپه پغمان

تصویری از قصر مرمین تپه پغمان

تصویری از قصر مرمین تپه پغمان

ناگفته نباید گذاشت که در فصل های بهار و تابستان خصوصاً جمعه ها مردم زیاد کابل و ولایات برای میله به این مناطق زیبا می روند. نکته ای که باید خاطر نشان کرد این است که اکثراً مردم کابل و ولایات برای میله (گردشگری) به دره پغمان می روند اما قریه هایی

.....

که در اطراف تپهٔ پغمان موقعیت دارند به طور عمده ساحاتی می باشند که فقط گردشگران همراه با فامیل شان اجازهٔ بازدید و سیاحت را به طور نادر دارند و هر شخصی در آن مناطق این اجازه را ندارند.

تصویری از تپه بالا باغ پغمان
(پیش من کمتر بگو افسانه پاریس را
زین جهان بی وفا گلگشت پغمانم بس است)

تصویری از تپه پغمان

تصویری از بالا باغ پغمان

تصویری از بالا باغ پغمان

مردم:

نفوس این ولسوالی به صورت تخمینی ۲۰۰,۰۰۰ هزار نفر می باشد. پغمان دارای ۱۱۷ قریه کوچک و بزرگ می باشد. همچنین ۳۰۰ باب کل مساجد این ولسوالی می باشد که مساجد جامع به ۷۰ باب می رسد و متباقی آن مساجد خورد (کوچک یا محله) را تشکیل می دهند و ۸ باب از این مساجد در دولت ثبت و راجستر شده است.

این ولسوالی دارای ۲۴ باب مکتب، که از جمله ۱۱ باب لیسه، ۲ باب متوسطه و ۱۱ باب ابتداییه می باشد.

.....

گردشگری:

- جاهای دیدنی و مشهور این ولسوالی عبارتند از:
۱. طاق ظفر- در سال ۱۹۱۹ و در زمان امان الله خان (استقلال افغانستان)
 ۲. هوتل بهار - بسیار تاریخی می باشد.
 ۳. خواجه مسافر ولی (شاه نعمت الله ولی)
 ۴. زیارت ۱۲ امام
 ۵. خواجه صاحب لگ بخش (قریه خواجه لکن)
 ۶. خواجه پطوسان ولی (قول سیدها)
 ۷. سلطان بایزید بستامی (قریه گل سرخ)
 ۸. پیر بلند صاحب (دره زرگر)
 ۹. چهل تن (قریه چهل تن)

ساختار اداری:

- همسایه های این ولسوالی عبارتند از:
- از شمال: ولسوالی شکر دره
 - از جنوب: حوزه ۱۳ و قسمتی از ولایت میدان وردگ
 - از شرق: حوزه ۵
 - از غرب: ولایت میدان وردگ

ولسوالی پغمان به ۴ حوضه تقسیم شده است و دارای ۴ شورای ولسوالی می باشد.

۱. شورای مردمی
۲. شورای علما

.....

۳. شورای زنان

۴. شورای صلح و خیر

هر هفته این شورا در مقر ولسوالی روزهای یکشنبه برگزار می شود.

(۱)

ساختمان سازی قصر های بالاباغ پغمان:

یادآوری:

جنگ یک درگیری شدید مسلحانه میان دولت ها، حکومت ها، جوامع یا گروه های شبه نظامی مانند مزدورها، شورشگران و شبه نظامیان است.

از آن جا که جنگ یک درگیری مسلحانه واقعی، ارادی و گسترده بین جوامع سیاسی است می توان آن را نوعی خشونت سیاسی تلقی کرد.

جنگ می تواند به دلیل کسب غنیمت، قدرت نمایی یا حتی تحریف عقاید، تضعیف روحیه و بی اعتبار کردن انگیزه ها و کاستن از اقتدار طرف مقابل باشد.

به صورت کلی پیامد های جنگ شامل از دست دادن نزدیکان، خانه، اموال، دارایی ها و پیامد های انسانی مانند شکنجه، تجاوز جنسی، به اسارت گرفته شدن، فرار مغزها و تبعید است.

در جنگ های داخلی افغانستان علاوه بر ویرانی شهر ها، ولسوالی ها و قریه جات نیز صدمه دیده که این صدمه بزرگ را در ولسوالی پغمان نیز به مشاهده میرسد که تما داشته های تاریخی، ساختمان ها و قصر های صد ساله آن نیز به ویرانه مبدل گشته و بالاتر از سنگ

.....

کاری های آن چیزی به مشاهده نه رسید و حتی در بعضی ساختمان ها سنگ کاری آن نیز صدمه دیده و قسماً نابود شده بود.

در سال های اخیر توجه ریس جمهور سابق کشور داکتر محمد اشرف غنی احمد زی به باز سازی قصرها شده و کوشش نمود تا قصر های تاریخی کشور را اعم از قصر دارالمان، قصر تپه تاج بیک، قصر استالف، قصر جبل السراج، قصر های بالاباغ و دیگر قصر ها در ولایات مختلف کشور را باز سازی نماید که این انگیزه دارای دست آورد های شگفت انگیز بوده و احساس آن قابل قدر و ثبت تاریخ افغانستان میگردد.

در جریان سالهای اخیر تعداد زیادی از قصر ها دوباره احیا، باز سازی و نو سازی گردید و عده محدود آن در حالت نیمه کاره بجا مانده، امید است تا حکومت فعلی در تکمیلی آن اقدام لازم نماید.

در ساختمان سازی قصر های بالا باغ کوشش به عمل آمده تا به شکل اولی آن با در نظر داشت تصاویری بجا مانده در آرشیف، نقشه های نیمه کاره توسط ریاست محترم طرح و دیزاین امور ساختمانی آن به شکل بسیار عاجل، توسط شرکت های ساختمانی شخصی با کمترین تجربه کاری در عرصه باز سازی، مرمت کاری و نو سازی آغاز شد.

مسولین پروژه ها، مراقبت کننده ها و کنترل کننده کیفیت کاری نیز در عرصه ساختمان سازی آبدات تاریخی دارای تجربه نه چندان کافی بوده، که از یک طرف عجله در تطبیق و از طرف دیگر عدم همکاری با تطبیق کننده گان در بخش های انجیری و شریک سازی تجربه افراد با تجربه ارگان های دولتی باعث پایین آمدن کیفیت قصر های خیلی زیبا و صد ساله گردید.

.....

این امر باعث آن شده تا کارهای تزیینی غیر ضروری و یا هم با کیفیت پایین در رویکار ساختمان ها انجام و در انتخاب رنگ و قسمت برجستگی و فرورفتگی آن کار غیر معماری تخیلی انجام و از زیبایی آن کاسته شود.

تصویری از جریان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از جریان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از جریان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از پایان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از جریان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از پایان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از جریان کار باز سازی بالا باغ پغمان

تصویری از پایان کار باز سازی بالا باغ پغمان

قصر حرمسرا:

حرمسرا یکی از بخش های اصلی کاخ پغمان است که برای ورود به آن باید اجازه دخول گرفته میشد. حرمسرا محل زندگی شاه امان الله خان و خانواده اش بود و از نظر معماری نیز تا حدی زیادی متفاوت از کاخ ها و یا قصرها دیگر بوده و از جانی هم نسبت به دیگر قصرها زیباتر است.

در ساختمان آن کوشش به عمل آمده تا شکل پلانی و نما های آن حفظ شود، ولی عجله و عدم دسترسی به مواد ساختمانی با کیفیت نه چندان خوب و عدم توجه مراقبت کننده و کنترل کننده کیفیت کاری در خشت کاری که دارای سفیدی های خاک شوره زار و هم از جانب دیگر استفاده سنگ کوهی در دیوارها سبب جدایی پلسترها و حتی لغزش دیوارها در زلزله های که مرکز آن کوه های پغمان باشد، درد سر ساز خواهد شد، زیرا چسبش و مقاومت مواد ساختمانی در مواد مختلف، مختلف است.

.....

چیزیکه قابل یاد آوری درین قصر است همانا عدم تناسب و تطبیق دروازه ها و کلکین های رویکار آن است که اندازه های عرض و ارتفاع آن با هم یکسان نبوده و تا دقت نشود، تفکیک آن هم کاری آسان نیست، این نواقص جزیی که میتوان در وقت تطبیق اصلاح میشد، صرف توسط چشم معماران و انجنیران با تجربه قابل تفکیک است.

تصویری از قصر حرمسرا در جریان ساختمان

تصویری از قصر حرمسرا در جریان ساختمان

تصویری از قصر حرمسرا در جریان ساختمان

تصویری از قصر حرمسرا در جریان باز ساختمان

تصویری از قصر حرمسرا در جریان ساختمان

.....

نما یا رویکار قصر حرمسرای:

ارتفاع یک نمایش مسطح و مقیاس شده از یک طرف یک ساختمان یا سازه است. نمایی جامع از نمای بیرونی ارائه می دهد و ویژگی های کلیدی معماری مانند دروازه ها، کلکین ها، مصالح و تناسبات را برجسته می کند.

تزئین یا المنت کار شده در نماها یا رویکارهای ساختمان حرمسرای توجه هر بیننده را به خود جلب مینماید، رنگ سفید بدون تحرک و رنگ گرم نظر به اصول معماری در جای درست و مناسب آن کار گردیده است ولی چیزی که سبب کاهش در کشش و زیبایی در تزئین میگرد همانا مقیاس (سکیل) بزرگ و یاهم شکل (فارم) استفاده آن در جاهای غیر ضروری و یا استفاده بیش از حد در تزئین است.

تصویری از قصر حرمسرا در بالاباغ پشمان

تصویری از قصر حرمسرا در بالاباغ پغمان

تصویری از قصر حرمسرا در بالاباغ پغمان

تصویری از قصر حرمسرا در بالاباغ پغمان

عوامل مؤثر بر عمر مفید ساختمان:

طول عمر یک ساختمان به دوره‌ای اطلاق می‌شود که طی آن ساختمان از نظر ساختاری، عملکردی مناسب داشته و مطابق با هدف مورد نظر که برای آن ساخته شده است، باقی می‌ماند.

دوره‌ای که طی آن ساختمان می‌تواند به طور مؤثر به ساکنین خود خدمت کند و وظایف تعیین شده خود را انجام دهد، خواه مسکونی، تجاری، اداری یا صنعتی باشد.

طول عمر یک ساختمان تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله کیفیت ساخت و طراحی، روش‌های ساخت، مصالح مورد استفاده، شیوه‌های نگهداری، شرایط محیطی و تغییرات در نیازهای جامعه است.

در حالی که برخی از ساختمان‌ها با هدف ماندگاری چندین دهه یا حتی قرن‌ها طراحی و ساخته می‌شوند، برخی دیگر ممکن است به دلیل عواملی مانند پیشرفت‌های سریع تکنالوژی، سبک‌های معماری

.....

در حال تحول، عدم ثبات شرایط اقتصادی یا تغییر در برنامه ریزی شهری، عمر کوتاه تری داشته باشند. (۲)

عمر مفید ساختمان چقدر است؟

همانطور که گفتیم طول عمر ساختمان به عوامل مختلفی بستگی دارد که به طور همزمان بر آن تأثیر می گذارند.

به عنوان مثال عمر مفید ساختمان کانکریتی بر اثر عواملی چون گسترش درزهای کانکریت، ترکیب کاربن دای اکسید با ترکیبات کانکریت، چرخه های ذوب و انجماد یا حمله عناصر کیمیایی کاهش می یابد.

عمر مفید ساختمان اسکلت فلزی نیز می تواند تحت تأثیر خوردگی و زنگ زدگی فلز یا زوال اتصالات ولدنگ و پیچی قرار گیرد.

به طور کلی، ساختمان ها باید برای یک دوره ۵۰ تا ۱۰۰ ساله قابل استفاده باشند. ساختمان های تجاری که کاربری سنگین تری در مقایسه با ساختمان های مسکونی دارند ممکن است طول عمر کمتری داشته باشند.

ساختمان های مهم مانند ساختمان نهادهای سیاسی و بین المللی، مراکز استراتژیک، پوهنتون ها و ... به دلیل ماهیت حیاتی آن ها، به گونه ای طراحی، اجرا و نگهداری می شوند که طول عمر بیشتری داشته باشند.

.....

توجه به عوامل مؤثر در عمر مفید ساختمان می تواند یک ساختمان را حتی تا قرن ها قابل استفاده نگه دارد، به عنوان مثال ساختمان پوهنتون آکسفورد در انگلستان بیش از ۹۰۰ سال قدمت دارد.(۲)

متأسفانه عمر مفید ساختمان ها در افغانستان در مقایسه با اعدادی که در بالا ذکر شد بسیار پایین تر است. در افغانستان به طور متوسط ساختمان ها کمتر از ۳۰ سال عمر مفید دارند.

این عدد در مقایسه با کشورهای پیشرفته که عمر مفید ساختمان هایشان به ۱۰۰ سال و بیشتر نیز می رسد، نشان دهنده اهمیت پایین موضوع دوام در صنعت ساخت و ساز افغانستان است.

کیفیت ساخت پایین، طراحی غیر بهینه، استفاده از روش های ساخت سنتی، عدم وجود برنامه جهت تعمیر و نگهداری ساختمان و ملاحظات اقتصادی از جمله مهم ترین عوامل کاهش عمر مفید ساختمان در افغانستان است.

عوامل مؤثر بر عمر مفید ساختمان:

عوامل متعددی در تعیین عمر مفید یک ساختمان دخالت دارند، این عوامل می توانند در طول زمان بر یک پارچگی، عملکرد و وضعیت کلی ساختمان تأثیر بگذارند. در ادامه برخی از عوامل کلیدی مؤثر بر عمر مفید ساختمان آورده شده است:

- **کیفیت ساخت:** کیفیت ساخت اولیه نقش بسزایی در طول عمر ساختمان دارد. ساختمان هایی که با مصالح باکیفیت و روش های ساخت مناسب و نوین ساخته می شوند، عمر مفید بیشتری دارند.

.....

- **طراحی و عملکرد ساختمان:** ساختمان‌هایی که هم در بخش سازه و هم در بخش معماری، بهینه طراحی می‌شوند، می‌توانند طول عمر بیشتری داشته باشند. در این ساختمان‌ها با گذشت زمان، سازه اصلی پایداری و استحکام خود را حفظ می‌کند. همچنین با طراحی درست فضاها و انتخاب صحیح مصالح، کیفیت ساختمان در طول زمان افت قابل توجهی نخواهد داشت.
- **پیشرفت‌های فناوری:** پیشرفت فناوری و روش‌های ساخت در بهبود عملکرد ساختمان‌ها بسیار مؤثر است. ساختمان‌هایی که فناوری‌های نوین را استفاده نمی‌کنند ممکن است عمر مفید کوتاه‌تری داشته باشند، چرا که استفاده از فناوری‌های نوین و روش‌های ساخت جدید، کیفیت و عملکرد بالاتر ساختمان را در پی خواهد داشت.
- **تعمیر و نگهداری:** تعمیر و نگهداری منظم و تعمیرات به موقع برای حفظ وضعیت ساختمان و افزایش عمر مفید آن بسیار مهم است. بی‌توجهی به نگهداری ساختمان منجر به زوال، فرسایش و تسریع مشکلات ساختاری می‌شود.
- **عوامل محیطی:** شرایط محیطی تأثیر بسزایی در طول عمر ساختمان می‌گذارد. عواملی مانند آب و هوا، قرار گرفتن در معرض نور خورشید، رطوبت، تغییرات دمایی شدید، آلودگی هوا و عناصر خوردنده همگی در فرسایش و تخریب مصالح ساختمانی نقش دارند.
- **کاربری ساختمان:** شدت استفاده و ماهیت فعالیت‌های انجام شده در یک ساختمان می‌تواند بر عمر مفید آن تأثیر بگذارد.

.....

ساختمان‌های عمومی (مانند مراکز خرید، ادارات، فرودگاه و ...) که کاربری سنگینی دارند در مقایسه با ساختمان‌های با کاربری سبک‌تر (مانند ساختمان‌های مسکونی)، سرعت فرسایش بیشتری دارند. بنابراین برای افزایش عمر مفید ساختمان‌های دسته اول، باید تمهیدات بیشتری اندیشیده شود.

- **ملاحظات اقتصادی:** عوامل اقتصادی، مانند تقاضای بازار، ارزش ملک، پتانسیل سرمایه‌گذاری و ثبات اقتصادی بر تصمیم برای نگهداری، بازسازی یا تخریب یک ساختمان بسیار تأثیرگذار است. (۲)

عمر کوتاه ساختمان‌ها چه اثرات منفی دارد؟

عمر کوتاه ساختمان‌ها می‌تواند اثرات منفی متعددی از نظر اقتصادی و زیست محیطی داشته باشد. در اینجا برخی از تأثیرات منفی کلیدی مرتبط با عمر کوتاه ساختمان‌ها توضیح داده می‌شود:

- **هزینه‌های اقتصادی بالا:** ساخت ساختمان‌ها شامل سرمایه‌گذاری‌های مالی قابل توجه است. وقتی ساختمان‌ها عمر مفید کوتاهی دارند، به این معنی است که این سرمایه‌گذاری‌ها زودتر از حد انتظار ناکارآمد می‌شوند. این مسئله منجر به تحمیل بار مالی قابل توجهی بر صاحبان املاک، توسعه دهندگان و دولت‌ها می‌شود. به طور کلی، نیاز به چرخه‌های ساخت و ساز و بازسازی مکرر، هزینه‌های کلی مرتبط با چرخه عمر ساختمان را افزایش می‌دهد.

.....

- **اثرات زیست محیطی:** ساخت و ساز و تخریب ساختمان ها اثرات زیست محیطی زیادی دارد. طول عمر کوتاه ساختمان به دلیل افزایش فعالیت های ساخت و ساز باعث افزایش تخریب محیط زیست می شود. این فعالیت ها منجر به مصرف بیشتر انرژی، کاهش منابع، تغییرات آب و هوایی، انتشار گازهای گلخانه ای، آلودگی هوا و آلودگی آب می شود.
- **تولید زباله:** تخریب و جایگزینی ساختمان ها مقادیر قابل توجهی زباله ایجاد می کند که در طول فرآیند دور ریخته می شوند. چنین زباله هایی اغلب به محل های دفن زباله می روند که می تواند به مشکلات ظرفیت دفن زباله و نگرانی های زیست محیطی دامن بزند. عمر کوتاه ساختمان ها تولید زباله را تشدید کرده و مدیریت منابع پایدار را با مشکل مواجه می کند.
- **از دست دادن اهمیت فرهنگی و تاریخی:** ساختمان های قدیمی اغلب دارای اهمیت معماری، تاریخی یا فرهنگی هستند. عمر کوتاه ساختمان ها، خطر از دست دادن میراث ارزشمند و دارایی های فرهنگی را افزایش می دهد. حفظ بناهای با اهمیت تاریخی به هویت و شخصیت جوامع کمک می کند. عمر کوتاه ساختمان می تواند منجر به از بین رفتن ارتباطات ملموس با گذشته و میراث فرهنگی شود.
- **مصرف غیربهبینه انرژی:** عملیات ساختمانی بخش قابل توجهی از مصرف جهانی انرژی و انتشار گازهای گلخانه ای را تشکیل می دهد. ساختمان هایی که در مدت زمان کوتاه،

.....

کیفیت و عملکرد مناسب خود را از دست می دهند، دچار افزایش مصرف انرژی می شوند. برای مقابله با این اثرات منفی، ترویج شیوه های ساخت و ساز پایدار، طراحی ساختمان های با عمر زیاد، برنامه ریزی تعمیر و نگهداری و در نظر گرفتن ارزیابی های چرخه عمر در طراحی ساختمان می تواند به کاهش اثرات عمر کوتاه ساختمان کمک کند.

مطالعات زیادی برای بررسی رابطه بین عمر مفید و بهره وری مصرف انرژی در چرخه عمر ساختمان انجام گرفته است. نتایج یکی از این تحقیقات نشان می دهد که تغییرات در طول عمر ساختمان می تواند تأثیر قابل توجهی بر تقاضای انرژی در چرخه عمر ساختمان داشته باشد.

با افزایش عمر مفید ساختمان از ۵۰ به ۱۵۰ سال، میانگین مصرف انرژی ساختمان مورد مطالعه ۲۹ درصد کاهش پیدا کرد. این نتایج نشان دهنده اهمیت بالای ملاحظات عمر مفید ساختمان هنگام طراحی و مدیریت ساختمان ها برای بهبود عملکرد انرژی است. (۲)

نقش فناوری های نوین در افزایش طول عمر ساختمان:

روش های جدید ساخت و ساز با بهبود دوام، پایداری و سازگاری ساختمان ها، در افزایش طول عمر ساختمان ها نقش دارند. استفاده از مواد نوآورانه می تواند طول عمر ساختمان ها را افزایش دهد.

به عنوان مثال، ساخت کانکریت با کارایی بالا، آلیاژهای مقاوم در برابر خوردگی، کامپوزیت های سمنت تقویت شده با الیاف (وال مش)

.....

و ... از جمله این فناوری‌های نوین هستند. ترکیب اصول طراحی پایدار و شیوه‌های ساخت جدید منجر به ساخت ساختمان‌هایی می‌شود که مصرف انرژی بهینه دارند، سازگار با محیط زیست و بادوام هستند.

یکی از فناوری‌های نوینی که در این بخش قابل اشاره است، وال مش نام دارد. راهکاری برای مهار لرزه‌های دیوارهای ساختمان که جایگزین روش‌های سنتی مانند وال پست شده است.

وال مش علاوه بر این که در طول اجرای پروژه، هزینه‌ها را کاهش می‌دهد و به روند پیشرفت پروژه سرعت می‌بخشد، با ایجاد سازگاری و انطباق بین مصالح دیوار، مواد تقویت کننده آن و نازک کاری اجرا شده روی دیوار موجب افزایش طول عمر و دوام دیوار می‌شود. (۲)

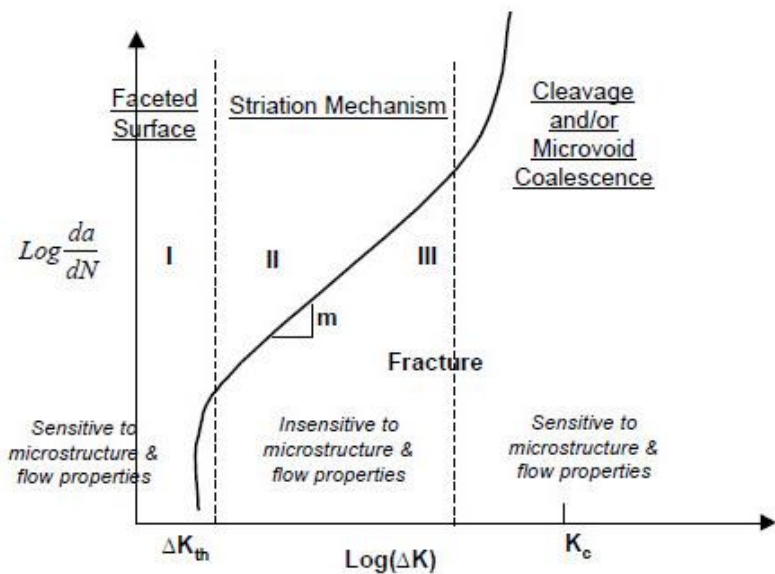
ترک (درزها) در ساختمان‌ها:

ترک (شکستگی) به عنوان ناپیوستگی در یک ماده تعریف می‌شود که زمانی رخ می‌دهد که تمام ابعاد ترک در مقایسه با ابعاد مشخصه مانند ویژگی‌های ریزساختاری یا مکانیکی کوچک باشند.

ترک خوردگی یک آسیب متداول ناشی از تنش در یک ماده است که به راحتی توسط عوامل دیگر از جمله خوردگی، خستگی، فشار بالا و مصالح ساختمانی قابل اغراق است.

ترک های کانکریت می توانند سازه ای یا غیر سازه ای باشند. ترک های سازه ای مانند ترک های خمشی و برشی بر پایداری و استحکام سازه تأثیر می گذارند. ترک های غیر سازه ای در سطح ظاهر می شوند و اثرات نامطلوبی بر سازه نمی گذارند. اینها شامل انقباض پلاستیکی یا خشک شدن ترک های انقباض است.

اساساً انتشار ترک خستگی را می توان به سه مرحله تقسیم کرد: مرحله I (ترک های کوتاه)، مرحله II (ترک های طولانی) و مرحله III (شکستگی نهایی).

چندین روش مختلف برای ترک وجود دارد، از جمله ترک حرارتی، کراکینگ کاتالیستی و هیدروکراکینگ. ترک حرارتی از گرما برای

.....

شکستن مولکول های هیدروکربنی بزرگ استفاده می کند، در حالی که ترک کاتالیستی از یک کاتالیزور برای تسریع واکنش استفاده می کند.

لیست زیر نحوه شناسایی ترک های ساختاری را به شما می گوید.
ترک هایی با اندازه ۱/۸ اینچ یا بیشتر.
ترک هایی که روی دال های پی ظاهر می شوند.
شکاف ترک های مورب.
ترک های پلکانی که در کنار دیوارها قرار دارند.
چندین ترک عمودی در یک ردیف. (۳)

کدام روش برای تشخیص ترک در قطعات ریختگی در دسترس است؟

- بازرسی بصری (VT)
- تست نفوذ رنگ (PT)
- تست جریان گردابی (ET)
- تست های ترموگرافی (TT)
- تست ذرات مغناطیسی (MT)
- تست اولتراسونیک (UT)

**راه حل ترک های سازه ای چیست؟
تزریق:**

این روش جاهای خالی را با محلول هایی برای بازگرداندن قدرت پر می کند. این برای رفع ترک های ساختاری ایده آل است و به بهترین وجه توسط متخصصان و متخصصانی مانند دکتر فیکسیت اجرا می شود.

.....

فورمول ترک:

تابع باز شدن ترک $f = K_{op}/K_{max}$ ، یعنی نسبت تنش باز شدن ترک به حداکثر تنش اعمالی، برای مدل سازی تأثیر مکانیسم های مختلف بسته شدن ترک استفاده می شود.

چهار راه برای رفع ترک های دیوار:

بسته به نوع ترک در دیوارها و محل، در اینجا چهار روش موثر وجود دارد که می توانید اتخاذ کنید:

۱. آب بندی

ایده آل برای ترک های جزئی خط مو، این روش شامل آب بندی آنها بر روی سطح است. برای اتخاذ این، باید ترک را تمیز کنید، محصول را اعمال کنید و آن را صاف کنید.

۲. وصله زدن

برای ترک های کمی بزرگ تر، روش وصله ای مؤثر است. انجام وصله شامل کمی باز کردن ترک، اعمال ترکیب، خشک کردن و سنباده زدن است. این اغلب با رنگ آمیزی مجدد، به ویژه بازسازی های طولانی مدت دنبال می شود.

۳. تزریق

این روش جاهای خالی را با محلول هایی برای بازگرداندن قدرت پر می کند. این برای رفع ترک های ساختاری ایده آل است و به بهترین وجه توسط متخصصان و متخصصانی مانند دکتر فیکسیت اجرا می شود.

.....

۴. پلیستر کاری

ایده آل برای ترک های بزرگتر، گچ کاری شامل استفاده از مخلوط سمنت برای پر کردن یک منطقه است. در حالی که این یک راه حل محبوب است، خشک نگه داشتن ناحیه برای جلوگیری از رطوبت از ایجاد لایه برداری بسیار مهم است. (۳)

سه نکته برای استفاده در هنگام تعمیر دیوار ترک خورده:

همراه با نحوه رفع ترک های دیوار، در اینجا سه عمل و نکته وجود دارد که به تعمیر و پیشگیری کمک می کند.

ضد آب

هنگامی که تعمیرات را انجام دادید، استفاده از محلول های ضد آب دیوار و ایجاد یک مانع در برابر رطوبت و نشست بسیار مهم است. این نیز کلیدی برای جلوگیری از ترک های آینده است.

آماده سازی سطح

این شامل استفاده از مواد با کیفیت بالا برای محافظت و تمیز نگه داشتن سطوح است. حتی اگر می دانید که چگونه ترک های دیوار را رفع کنید، آماده سازی سطح تاثیر و طول عمر آن را تضمین می کند.

بازرسی منظم

اطمینان حاصل کنید که به طور منظم دیوارهای خود را کنترل می کنید و با کارشناسانی مانند دکتر فیکسیت بازرسی خانه را انجام می دهید. شناسایی ریزترین ترک ها در اوایل به جلوگیری از آسیب شدید کمک می کند.

.....

دیوارهای خود را عاری از ترک نگه دارید

ترک های مو باعث تسریع تراوش آب می شود و زیبایی ظاهری خانه شما را مخدوش می کند. این در نهایت منجر به تعمیرات سنگین و مشکلات عمده می شود. پیاده سازی راه حل هایی که پوشش داده ایم یک راه مطمئن برای کمک به آرامش شما بدون نگرانی است. گفته می شود، اگر خانه شما هنوز به طور کامل محافظت نشده است، بهتر است منتظر ایجاد ترک نباشید.

با تیم متخصصان دکتر فیکسیت که در زمینه راه حل های ضد آب و حفاظت از خانه آموزش دیده اند، یک تماس مشاوره سریع می تواند راه حلی برای جلوگیری از آسیب های قابل توجه، نفوذ آب و هزینه های ناخواسته باشد. امروز با پر کردن فرم زیر با دکتر فیکسیت تماس بگیرید. (۳)

تصویری از ترک (درز) افقی در ساختمان حرمسرا

تصویر ریخته گی در قسمتی از تهداب ساختمان حرمسرا

تصویری از ترک (درز) افقی در ساختمان حرمسرا

تصویری از ترک (درز) افقی در ساختمان حرمسرا

تصویری از ترک (درز) عمودی در ساختمان حرمسرا

تصویری از ترک (درز) عمودی در ساختمان حرمسرا

تصویری از نیمه کاری کلکین

تصویری از ریخته گی پلستر تزئینی

.....

چوب تره:

طوری‌که از نام آن پیداست عبارت از ساختمان چوبی برای چيله انگور تاک و یا هم پوشش به شکل سایه بان در پارک ها و باغ ها و ایستگاه های بس است.

درینجا اسم چوب تره به کانکریت تره تبدیل گردیده و دارای تناسب و پوشش دلپذیر است، مگر چیزی که در وقت ساختمان سوال بر انگیز است، همانا استفاده قاعده یا بیز ساختمانی پایه های آهنکانکریتی است که از خشت پخته اعمار و بعداً بالای آن پایه ها و پوشش دارای وزن بسیار زیاد اعمار گردیده که در آینده و خاصتاً در وقت زلزله شدید به آن صدمه وارد خواهد کرد.

ولی این موضوع میتواند بر عکس باشد یعنی میتواند در نخست پایه ها ریخت و بعداً دروی آن خشت با مصالح سمنت و ریگ کار گردیده باشد.

.....

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

.....

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

تصویری از چوب تره مستطیلی واقع بالا باغ پغمان

بخش داخلی:

اگر از بخش های داخل قصر ها دیدن نماییم کاری زیادی در آن انجام شده که این کار با در نظر داشت چندک های معماری در متن های بالا درخور ستایش و تمجید است و در بعضی از قسمت ها کار انجام شده که بیننده را متحیر و حیران میسازد.

در تصاویر ذیل کار انجام شده خیلی به دقت صورت گرفته ولی دو مورد که پیزاره سنگ سیاه یا گزک در ختم سنگ های دیوار و ارتفاع زیر کلکین کمی سوال بر انگیز است که میتوانست با ابراز نظر کنترل کننده کیفیت و یا سر مهندس (مشاور) قابل اصلاح بود.

تصویری از ساختمان داخلی حمام و تشناب

تصویری از ساختمان داخلی حمام و تشناب

.....

قصر تاجدار:

یکی از قصر های زیبا در بالاباغ پغمان بوده و دید خوب و دلپذیر دارد.

با تاسف که این قصر در روز های اخیر طعمه حریق شده و خاموش ساختن آن از عهده کارگران بالاباغ بسیار دور و ناممکن بود.

« یکی از باشندگان ولسوالی پغمان ولایت کابل روز پنجشنبه با ارسال ویدیویی به افغانستان اینترنشنال از آتش سوزی در یک بنای تاریخی در (بالا باغ پغمان) خبر داد.

او می گوید:

با گذشت بیش یک ساعت از شروع آتش سوزی تیم آتش نشانی به محل نرسیده و مردم تلاش می کنند آتش سوزی را مهار کنند. این شهروند گفت که این بنای تاریخی به طور کامل در آتش سوخت. «
(۴)

تصویری از قصر تاجدار در بالاباغ پغمان

تصویری از قصر تاجدار در بالاباغ پغمان

تصاویر داخلی از قصر تاج دار:

داخل قصر بالاباغ مانند سایر قصر ها بسیار زیبا کارگردیده که عنصر تزئینی آن چوب ارچه است. این چوب نه تنها در ساختمان قیچی بلکه در مسطح و فرش آن به شکل پارکیت نیز کارگردیده که زمینه آتش سوزی را مساعد ساخته است.

.....

درین ساختمان های باید توجه بیشتر به ایمنی سیستم برق و گرم کننده توجه بیشتری میشد و هم باید از استفاده آن توسط افراد و اشخاص غیر مسول جداً خود داری میشد.

استفاده قصر ها توسط هرکس و همیشه سبب بروز مشکلات شده و مانند قصر تاجدار باعث آتش سوزی میگردد.

این آتش سوزی میتواند با شارتی برق باسیستم غیر مصون و یا بخاری چوبی که نل های آن از یک قسمت نزدیک به ساختمان قیچی چوبی از چوب ارچه صورت گرفته باشد.

ضرور نبود تا چوب بر هزینه ارچه درجه صفر یا یک که در دنیا آنرا برای ساختمان دروازه ها، کلکین ها و تزیینات داخلی استفاده میشود.

در ساختمان قیچی پوشش که هیچ نما یا دید داخلی و یا هم خارجی ندارد استفاده شده است.

تصویری از سقف قصر تاجدار در بالاباغ پغمان

تصویری از قسمتی داخلی قصر تاجدار در بالاباغ بامان

تصویری از مسطح سقف داخلی قصر تاجدار در بالاباغ پغمان

.....

سخن پایان:

باید تذکر داد که معماری از چهار بخش عمده تشکیل شده است:

۱. راحت بودن

۲. زیبایی

۳. اقتصاد

۴. مقاومت که این بخش در سده های نزدیک به دوش انجیران سترکچر بوده و از آن دفاع مینمایند.

چیزیکه درین قصر ها به ملاحظه میرسد همانا زیبای و اقتصاد است که شما در جای مناسب آن استفاده نه شده است اما در بعضی از جا ها صرفه جویی و در بعضی از قسمت ها به فرموده مردم عوام به شاخی باد گردیده است.

- در بعضی از ساختمان درز های ساختمانی نیز ایجاد گردیده که باعث مشکلات در آینده ها و خاصتاً در وقت زلزله خواهد گردید.

علت اساسی آن کار مستقیم دیوار خشت کاری بالای سنگ کاری کرسی میباشد.

بهتر بود تا یک رینگ آهنکانکریتی بالای سنگ کاری، کار و بعداً بالای آن دیوار خشتی اعمار میگردد.

- راه حل برای درز ها:

بهتر است از کارکرد های دوخت درز ها که در ساختمان های دیوار بیرونی برج بالا حصار توسط کمپنی آغا خان صورت گرفته استفاده شود، مثمر واقع میگردد.

.....

- ساختمان سازی قصر ها با وجود کمی و کاستی های تخنیکی
یک کار بزرگ انجام شده و هم زمینه کار برای هزاران نفر
مساعد شده است، در غیر آن پول های آن مانند سایر پروژه
های خیالی توسط افراد داخلی و خارجی به بیرون از کشور
کشیده و حیف و میل میشود.

.....

ماخذ:

۱.

https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%88%D9%84%D8%B3%D9%88%D8%A7%D9%84%DB%AC_%D9%BE%D8%BA%D9%80%D8%A7%D9%86

۲.

https://www.google.com/search?q=%D8%B9%D9%80%D8%B1+%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA%D9%80%D8%A7%D9%86&rlz=1C1GCEU_enAF1069AF1069&oq=%D8%B9%D9%80%D8%B1+%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA%D9%80%D8%A7%D9%86&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIICAEQABgWGB%yCAgCEAAYFhgeMggIAxAAGBYHjIICAQQABgWGB%yCAgFEAAYFhgeMggIBhAAGBYHjIICAcQABgWGB%yCAgIEAAYFhgeMggICRAAGBYHtIBCjI%NDA%ajFqMTWoAgCwAgA&sourceid=chrome&ie=UTF-8

۳.

https://www.google.com/search?q=crack+in+constu&oq=crac1069AF1069GCEU_enAF1C1ction&rlz=k&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUqBggAEEUYOzIGCAA%YxwEY%MgkIARBFgDkYgAQyDQgCEC%QRRgQMYgAQyBggEE%YxwEY%QMYgAQyDQgDEC EUYQDIKCAUQABiLAXiABDIQCAyQLhiLAXif

.....

ajFqM·NzM\AxioAxiABDIHCacQLhiABNIBCjE
^TWoAgiwAgE&sourceid=chrome&ie=UTF-

۴. افغانستان انتر نشنل

و چشم دید / تحقیقات میدانی

.....

لست کتاب های چاپ شده

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلايي
(برای اساتید انستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
۴. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجیری) جلد اول
۵. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجیری) جلد دوم
۶. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه / دنیای انجیری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
۱۴. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱۵. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
۱۶. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

.....

۱۹. منار جام - الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲۴. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چپر ته چې قانون نه شته (گدوډي د افغانستان په معماری کې)
۲۶. مدرنه جو ما تونه ،، پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه - مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
- (تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی
تخنیک کابل)
۳۴. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او گلچپن (پښتو ناول)
۳۶. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

.....

۳۹. برف ها آب ميشود
۴۰. رسم و تخنيک (گامی به سوی دنیای انجنيری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بودا بنکاري (پښتو ناول)
۴۳. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
۴۴. د اسلامي معمارۍ پيل
۴۵. حيوانات شوخ (ناول به زبان دری)
۴۶. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد دوم)
۴۷. د شپېلی مينه (مه يڼه) په کچه گړۍ کې (پښتو ناول)
۴۸. حشمت خان د کلا معماري
۴۹. د افغان الک او آذري جلی مينه (پښتو ناول)
۵۰. د وچو بڼونه او پارکونو معماري
۵۱. د يوې بڼونکې مينان په يوه ټولگي کې (پښتو ناول)
۵۲. د ژرنده گړي ماما مينه (پښتو ناول)
۵۳. په اسلامي نظام کې ودانيز پرمختگ
۵۴. شپنه ادې (پښتو ناول)
۵۵. بي زده کړې پوی (پښتو ناول)
۵۶. د ميني تاو (پښتو ناول)
۵۷. (BIM) په خپله ژبه - په نړۍ کې تر ټولو نوې او گړندۍ
کړنلاره د معمارانو او اېنجنېرانو (انجنيرانو) له پاره
۵۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد سوم)
۵۹. سيدو او عيدو - د کوشنيوالي خواره ملگري (پښتو ناول)
۶۰. د يوې مياشتې **ناوې** (پښتو ناول)
۶۱. د خاڅکو هار (د يوه سړی لنډې کيسې)

.....

۶۲. د کابل ښار اصلي معماري (مراد خانۍ)
۶۳. کوشنۍ سوداگره (پښتو ناول)
۶۴. د کابل ښار معماري - بي بي مهرو
۶۵. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۶۶. دارونکی سپلاب (پښتو ناول)
۶۷. خواریکښ قاضي (پښتو ناول)
۶۸. د پخوانیو جوماتونو توپیر د نن سره
۶۹. د مور وژونکی (قاتل)، (پښتو ناول)
۷۰. د مور مېړه (پښتو ناول)
۷۱. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم
(جلد چهارم)
۷۲. لېونی ملا (پښتو ناول)
۷۳. خوان شهید (پښتو ناول)
۷۴. توده برستن (پښتو ناول)
۷۵. نورک اکا (پښتو ناول)
۷۶. غریبک (پښتو ناول)
۷۷. د ژوند خوړي او ترخي (پښتو ناول)
۷۸. الماء [دیارس کلنه فلسطینی انجلی تر نړېدلې ودانۍ (پښتو
بهرنۍ ناول)]
۷۹. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم
(جلد پنجم)
۸۰. ادبي لښتې / چوب ادبی
۸۱. د ښاروالۍ کاریگر (پښتو ناول)
۸۲. د خاورو لاندې ښار (د عینک مسو کان ته څېرمه)
۸۳. شهرۍ زیر خاک (نزدیک معدن مس عینک)
۸۴. ساختمان های کانتینری
۸۵. کانتینري ودانۍ

.....

۸۶. Architecture of Buddhist temple in Kabul city
۸۷. بنکلی هوسی (پښتو کیسه)
۸۸. خره بیزو (پښتو کیسه)
۸۹. سور تنور (پښتو ناول)
۹۰. سپین کارغه (پښتو داستان)
۹۱. لپونی لپوه (پښتو داستان)
۹۲. بندي مرغه (پښتو داستان)
۹۳. بي وخته سېلاب (پښتو ناول)
۹۴. ملا نصرالدین سره د دوکي پایله (پښتو ناول)
۹۵. د پوی بهلول غوره پرېکړه (پښتو داستان)
۹۶. د کابل ښار لمړي گمرک اداري ودانۍ معماري
۹۷. **ناکامه مینه** (پښتو ناول)
۹۸. سنگلاخ دره او معماري
۹۹. عشق در کانتینر ها (ناول به زبان دری)
۱۰۰. مادل اندازه گیری اسلامی
۱۰۱. په گاوند هېواد کې **زړه** بایلل (پښتو ناول)
۱۰۲. بازی ها و سپورت های محلی مردم افغانستان - جلد اول
۱۰۳. منار های غزنی - گذشته و حال
۱۰۴. توري چشمي (عينکي) پښتو ناول
۱۰۵. د چک ولسوالۍ نه (۹) برجه کلا
۱۰۶. د یوې شپې ناوې (بهرنی پښتو ناول)
۱۰۷. ښکلا (پښتو ناول)
۱۰۸. د نارنج غونډۍ
۱۰۹. د چوکي دهقان (بزگر، کروندگر)
۱۱۰. **مشت نمونه خروار**

.....

فست کتاب های تحت کار

۱. هنر خطاطی و میناتورى در مراد خانى
۲. هنر کلالى در مرادخانى
۳. بى وخته باران
۴. د ژوند پای

.....

در صورت وقت و امکان

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
۴. ارتباط گذشته، حال و آینده در معماری
۵. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
۶. شیطان چراغ
۷. خاطره ها

Written by: Architect PHD Hashmatullah Atmar

Date: February / March 2029

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**